

Nr 885

Av herr **Romanus**, om statsbidrag till Svenska barnboksinstitutet.

(Lika lydande med motion nr 765 i Första kammaren)

Svenska barnboksinstitutet grundades i form av en stiftelse i december 1965 gemensamt av Stockholms stad, Svenska bokförläggarföreningen, Stockholms universitet och Sveriges ungdomsförfattarförening. Institutets syfte är att verka som ett centrum för forskningsmaterial om barnböcker publicerade på svenska och att ge information i ämnet till intresserade utomstående.

Finansieringen av de löpande kostnaderna har hittills huvudsakligen skett genom bidrag från Stockholms stad, som också äger institutets lokaler. Föreståndarens tjänst ingår för närvarande i stadsbibliotekets lönestat. Medel till bokinköp har erhållits från vissa fonder, bl. a. från lotterimedelsfonden men också från enskilda fonder. Bokförlagen skänker enligt rekommendation från Bokförläggarföreningen friexemplar av den löpande produktionen till institutet.

Institutets styrelse ansökte om statsbidrag för år 1969/70 med 106 000 kr. Därvid förutsattes att denna summa skulle täcka kostnaderna för personal och löpande verksamhet men att Stockholms stad skulle stå för lokalkostnaden (18 000 kr.) och att bokinköp liksom hittills skulle kunna finansieras genom fondmedel. Kungl. Maj:t har beviljat institutet ett anslag om 10 000 kr. för verksamheten ur anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål (punkt B 12, Diverse ändamål 5.9. Övrigt i årets kulturhuvudtitel) för budgetåret 1969/70.

För budgetåret 1970/71 har institutet i en skrivelse av den 25 augusti 1969 ansökt om 137 000 kr. och liksom föregående år förutsatt att staden svarar för lokalkostnader och att bokinköp skall kunna finansieras genom bidrag från fonder.

Institutet anför i sin skrivelse bl. a. följande:

Stockholms stad åtog sig att vid institutets upprättande ställa viss personal till institutets förfogande samt svara för dess administration. Sedan staden under åren 1966—1968 svarat för huvuddelen av driftkostnaderna torde detta åtagande få anses fullgjort. Institutets första uppbyggnadsperiod måste nu betraktas som avslutad. Samtidigt har det kommit att stå alltmåra klart att institutets funktion är av landsomspännande karaktär och att dess finansiering således ej för framtiden bör belasta en enskild kommun.

Från stadens sida har dessa synpunkter i skilda sammanhang framhållits och stadens direkta bidrag till institutets drift har för det nu löpande kommunala statåret reducerats till endast 9 000 kronor (motsvarande halva hyran för institutets lokaler). Denna inskränkning i stadens engagemang, i förening med att det beviljade statsbidraget för budgetåret 1969/70 endast täcker en mycket liten del av det i anslags-

framställningen redovisade behovet, har försatt institutet i en synnerligen kritisk situation. För återstoden av 1969 och första halvåret 1970 måste stiftelsens styrelse allvarligt överväga att vidtaga drastiska nedskärningar i den redan nu blygsamt tilltagna verksamheten.

I fortsättningen är det enligt styrelsens mening ett livsvillkor för institutet att statsmakterna genom beviljande av ett väsentligt förhöjt statsbidrag övertar en större del av ansvaret för dess utveckling.

Sedan skrivelsen avgavs har institutet hos Stockholms stad anhållit om tilläggsanslag för slutet av 1969 och första halvåret 1970. Ärendet har inte slutbehandlats av staden. Om anslaget beviljas, vilket inte förefaller omöjligt, synes verksamheten under första halvåret 1970 kunna upprätthållas i ungefär oförändrad omfattning.

De skäl som institutet anför för att institutets verksamhet skall betraktas som i första hand en statlig angelägenhet och inte en kommunal synes bärande. Man pekar bl. a. på följande faktorer som kommer att under de närmaste åren ställa ökade krav på institutet:

1) Den allmänna debattens ökade intresse för barnboken leder till större efterfrågan på upplysningar från lärare, journalister m. fl.

2) Den undervisning om barn- och ungdomsböcker som införts i lärarhögskolornas utbildning av blivande lärare har medfört en ström av förfrågningar och studiebesök från hela landet.

3) Undervisning om barn- och ungdomsböcker kommer fr. o. m. läsåret 1970/71 att införas i ämneslärarutbildningen i svenska vid universiteten.

4) Forskning rörande barn- och ungdomsböcker har påbörjats vid flera av rikets universitet. I samband härmed har noterats en starkt ökad efterfrågan på litteratur och bibliografiska uppgifter om barns läsintressen.

5) Den svenska barnlitteraturens betydande internationella spridning leder till en ökande ström av förfrågningar från utlandet, studiebesök och behov av institutets medverkan vid utställningar m. m.

Det förefaller mot denna bakgrund uppenbart att Svenska barnboksinstitutets verksamhet i huvudsak bör bekostas med statsmedel. Då institutets uppbyggnadskede nu kan anses avslutat bör institutet få ett permanent anslag i statsbudgeten, förslagsvis under punkten B 36, Bidrag till vissa museer och arkiv. Institutets äskande för budgetåret 1970/71 bör därför bifallas och överläggningar upptagas med Stockholms stad om att staden även i framtiden kan bidra med lokalkostnaden. Staten är genom Stockholms universitet med bland institutets stiftare; ordförande är för närvarande professorn i litteraturhistoria vid universitetet, Örjan Lindberger.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att under utbildningshuvudtiteln punkten B 36, Bidrag till vissa museer och arkiv, uppta ett anslag om 137 000 kr. *avseende bidrag till Svenska barnboksinstitutet.*

Stockholm den 28 januari 1970

Gabriel Romanus (fp)